

SAATE

Lähetäjä: Sihteeristö

Vastaanottaja: Valmistelukunta

Ed. asiak. nro: CONV 820/1/03 REV 1, CONV 847/03, CONV 848/03

Asia: **Ehdotus sopimukseksi Euroopan perustuslaista**

Valmistelukunnan jäsenille toimitetaan ohessa Euroopan perustuslakia koskevan sopimusehdotuksen lopullinen teksti sellaisena kuin se luovutettiin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle Roomassa 18. heinäkuuta 2003.

Ehdotus

SOPIMUKSEKSI

**EUROOPAN
PERUSTUSLAISTA**

Eurooppa-valmistelukunnan
13 päivänä kesäkuuta ja 10 päivänä heinäkuuta 2003
yhteisymmärryksellä hyväksymä

LUOVUTETTU
EUROOPPA-NEUVOSTON PUHEENJOHTAJALLE
ROOMASSA

– 18 päivänä heinäkuuta 2003 –

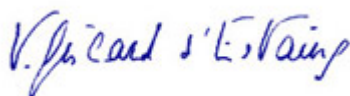
Eurooppa-valmistelukunta

ESIPUHE

Euroopan perustuslakia koskevan sopimusehdotuksen I ja II osaan, jotka luovutettiin Thessalonikissa 20 päivänä kesäkuuta 2003 kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle.

Laekenin julistuksessa esitetään myös kysymys, eikö sopimusten yksinkertaistamisen ja uudelleenjärjestelyn pitäisi tasoittaa tietä perustuslakia koskevan tekstin hyväksymiselle. Valmistelukunta on laatinut työnsä tuloksena ehdotuksen sopimukseksi Euroopan perustuslaista, joka hyväksyttiin suurella yhteisymmärryksellä 13. kesäkuuta 2003 pidetyssä täysistunnossa.

Meillä on kunnia esittää tänään 20. kesäkuuta 2003 Eurooppa-valmistelukunnan puolesta tämä teksti Thessalonikissa kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle toivoen, että mahdollinen sopimus Euroopan perustuslaiksi perustuu sille.

Valéry Giscard d'Estaing
Valmistelukunnan puheenjohtaja

Giuliano Amato
Varapuheenjohtaja

Jean-Luc Dehaene
Varapuheenjohtaja

Ehdotus
SOPIMUKSEKSI EUROOPAN PERUSTUSLAISTA

JOHDANTO

Χρώμεθα γάρ πολιτεία ... καί όνομα μέν διά τό μή ές ολίγους άλλ' ές πλείονας οικεῖν δημοκρατία κέκληται.

Hallitusmuotoamme ... nimitetään demokratiaksi, koska valta ei ole harvoilla vaan monilla.

Thukydides II, 37

Ovat tietoisia siitä, että Eurooppa on sivistystä eteenpäin vievä maanosa ja että sen asukkaat, saavuttuaan sinne eri vaiheissa varhaisimmista ajoista lähtien, ovat luoneet siellä aikojen kuluessa humanismin perusarvot: ihmisten tasa-arvon, vapauden ja järjen kunnioittamisen,

Hakevat innoituksensa Euroopan kulttuuristen, uskonnollisten ja humanististen perintöjen arvoista, jotka edelleen vaikuttavat sen perinteessä ja joiden myötä ihmisen ja hänen loukkaamattomien ja luovuttamattomien oikeuksiensa keskeinen merkitys sekä lain noudattaminen ovat juurtuneet yhteiskuntaelämään,

Ovat vakuuttuneita siitä, että yhdistynyt Eurooppa aikoo edetä sivistyksen, edistyksen ja vaurauden tiellä kaikkien asukkaidensa, myös heikoimpien ja vähäosaisimpien hyväksi, että se haluaa pysyä kulttuurille, tiedolle ja yhteiskunnalliselle kehitykselle avoimena maanosana ja että se pyrkii syventämään julkisen elämänsä kansanvaltaisuutta ja avoimuutta ja tekemään työtä rauhan, oikeuden ja yhteisvastuullisuuden hyväksi maailmassa,

Ovat varmoja siitä, että Euroopan kansat, jotka ovat ylpeitä omasta identiteetistään ja kansallisesta historiastaan, ovat vakaasti päättäneet ylittää entiset vastakkainasettelunsa ja luoda yhteisen tulevaisuuden yhä läheisemmällä liitolla,

Ovat vakuuttuneita siitä, että "erilaisuudessaan yhdistynyt" Eurooppa tarjoaa kansoilleen parhaat mahdollisuudet jatkaa, kaikkien oikeuksia kunnioittaen ja kantaen vastuuta tulevista sukupolvista ja maapallosta, tätä suurta hanketta, joka tekee Euroopasta ihmiskunnan toivon kannalta erityisen otollisen alueen,

Kiitollisina Eurooppa-valmistelukunnan jäsenille, jotka ovat Euroopan kansalaisten ja valtioiden puolesta laatineet tämän perustuslain,

[Jotka, vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa, ovat sopineet seuraavaa:]

I OSA

I OSASTO: UNIONIN MÄÄRITTELY JA TAVOITTEET

1 artikla: Unionin perustaminen

1. Tällä perustuslailla, joka ilmentää Euroopan kansalaisten ja valtioiden tahtoa rakentaa tulevaisuuttaan yhdessä, perustetaan Euroopan unioni, jolle jäsenvaltiot antavat toimivaltaa yhteisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Unioni sovittaa yhteen jäsenvaltioiden politiikat, joilla pyritään saavuttamaan nämä tavoitteet, ja käyttää yhteisönä jäsenvaltioiden sille antamaa toimivaltaa.
2. Unioniin voivat liittyä kaikki Euroopan valtiot, jotka kunnioittavat sen arvoja ja sitoutuvat edistämään niitä yhdessä.

2 artikla: Unionin arvot

Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Nämä arvot ovat jäsenvaltioille yhteisiä yhteiskunnassa, jonka ominaispiirteitä ovat moniarvoisuus, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuullisuus ja syrjinnänvastaisuus.

3 artikla: Unionin tavoitteet

1. Unionin päämääränä on edistää rauhaa, omia arvojaan ja kansojensa hyvinvointia.
2. Unioni tarjoaa kansalaisilleen vapautteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen, jolla ei ole sisärajoja, sekä sisämarkkinat, joilla kilpailu on vapaata ja vääristymätöntä.
3. Unioni pyrkii Euroopan kestävään kehitykseen, jonka perustana ovat tasapainoinen talouskasvu, erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous, jonka tavoitteena on täystyöllisyys ja sosiaalinen edistys, sekä korkeatasoinen ympäristönsuojelu ja ympäristön laadun parantaminen. Unioni edistää tieteellistä ja teknistä kehitystä.

Unioni torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää ja edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja sosiaalista suojelua, miesten ja naisten tasa-arvoa, sukupolvien välistä yhteisvastuuta ja lasten oikeuksien suojelua.

Unioni edistää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja jäsenvaltioiden välistä yhteisvastuuta.

Unioni kunnioittaa kulttuuriensa ja kieltensä rikkautta ja monimuotoisuutta ja huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittämisestä.

4. Unioni vaalii ja puolustaa arvojaan ja etujaan kansainvälisissä suhteissaan. Se edistää osaltaan rauhaa, turvallisuutta, maapallon kestävä kehitystä, kansojen välistä yhteisvastuuta ja keskinäistä kunnioitusta, vapaata ja oikeudenmukaista kauppaa, köyhyyden poistamista ja ihmisoikeuksien, erityisesti lasten oikeuksien, suojelua, sekä kansainvälisen oikeuden tarkkaa noudattamista ja kehittämistä, etenkin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden kunnioittamista.
5. Näihin tavoitteisiin pyritään aiheellisin keinoin unionille tässä perustuslaissa annetun toimivallan mukaisesti.

4 artikla: Perusvapaudet ja syrjäntäkielto

1. Unioni takaa henkilöiden, tavaroiden, palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden sekä sijoittautumisvapauden alueellaan tämän perustuslain määräysten mukaisesti.
2. Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjäntä on kiellettyä tämän perustuslain soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta sen erityismääräysten soveltamista.

5 artikla: Unionin ja jäsenvaltioiden väliset suhteet

1. Unioni kunnioittaa jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja perustuslaillisia rakenteita, myös alueellisen ja paikallisen itsehallinnon osalta. Se kunnioittaa olennaisia valtiolle kuuluvia tehtäviä, erityisesti niitä, joilla pyritään turvaamaan sen alueellinen koskemattomuus, ylläpitämään lakia ja järjestystä sekä takaamaan sisäinen turvallisuus.
2. Vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti unioni ja jäsenvaltiot kunnioittavat ja avustavat toisiaan tästä perustuslaista johtuvien tehtävien täyttämässä.

Jäsenvaltioiden on helpotettava unionin tehtävien täyttämistä, ja niiden on pidättäydyttävä kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa tässä perustuslaissa osoitettujen päämäärien toteutumisen.

6 artikla: Oikeushenkilöys

Unioni on oikeushenkilö.

II OSASTO: PERUSOIKEUDET JA UNIONIN KANSALAISSUUS

7 artikla: Perusoikeudet

1. Unioni tunnustaa oikeudet, vapaudet ja periaatteet, jotka esitetään tämän perustuslain II osan muodostavassa perusoikeuskirjassa.
2. Unioni pyrkii liittymään ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn yleissopimukseen. Yleissopimukseen liittyminen ei vaikuta tässä perustuslaissa määriteltyyn unionin toimivaltaan.
3. Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa taatut ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuvat perusoikeudet ovat yleisinä periaatteina osa unionin oikeutta.

8 artikla: Unionin kansalaisuus

1. Jokainen jäsenvaltion kansalainen on unionin kansalainen. Unionin kansalaisuus täydentää, mutta ei korvaa jäsenvaltion kansalaisuutta.
2. Unionin kansalaisella on tässä perustuslaissa vahvistetut oikeudet ja velvollisuudet. Hänellä on:
  - oikeus liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella;
  - äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa ja sen jäsenvaltion kunnallisvaaleissa, jossa hän asuu, samoin edellytyksin kuin kyseisen valtion kansalaisilla;

- ollessaan sellaisen kolmannen maan alueella, jossa jäsenvaltiolla, jonka kansalainen hän on, ei ole edustusta, oikeus saada minkä tahansa jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliviranomaisilta suojelua samoin edellytyksin kuin kyseisen valtion kansalaisilla;
  - oikeus vedota Euroopan parlamenttiin, kääntyä Euroopan oikeusasiamiehen puoleen ja kirjoittaa unionin toimielimille ja neuvoo-antaville elimille jollakin tämän perustuslain kielellä ja saada vastaus samalla kielellä.
3. Näiden oikeuksien käytössä noudatetaan tässä perustuslaissa tai sen soveltamiseksi hyväksytyissä toimenpiteissä määriteltyjä edellytyksiä ja rajoituksia.

III OSASTO: UNIONIN TOIMIVALTA

9 artikla: Perusperiaatteet

1. Unionin toimivallan jakoon sovelletaan toimivallan siirtämisen periaatetta. Unionin toimivallan käyttöön sovelletaan toissijaisuusperiaatetta ja suhteellisuusperiaatetta.
2. Toimivallan siirtämisen periaatteen mukaisesti unioni toimii jäsenvaltioiden sille tässä perustuslaissa antaman toimivallan rajoissa perustuslaissa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. Toimivalta, jota tässä perustuslaissa ei ole annettu unionille, kuuluu jäsenvaltioille.
3. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti unioni toimii aloilla, jotka eivät kuulu sen yksinomaiseen toimivaltaan, ainoastaan jos ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi niiden keskushallinnon tasolla tai alueellisella taikka paikallisella tasolla riittävällä tavalla saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, vaan ne voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla.

Unionin toimielimet soveltavat toissijaisuusperiaatetta tämän perustuslain liitteenä olevan, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti. Kansalliset parlamentit valvovat tämän periaatteen noudattamista kyseisessä pöytäkirjassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

4. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti unionin toiminnan sisältö ja muoto eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän perustuslain tavoitteiden saavuttamiseksi.

Unionin toimielimet soveltavat suhteellisuusperiaatetta 3 kohdassa mainitun pöytäkirjan mukaisesti.

10 artikla: Unionin oikeus

1. Tämä perustuslaki ja lainsäädäntö, jota unionin toimielimet antavat käyttäessään unionille annettua toimivaltaa, ovat ensisijaisia jäsenvaltioiden lainsäädäntöön nähden.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki aiheelliset yleis- tai erityistoimenpiteet, joilla varmistetaan tästä perustuslaista tai unionin toimielinten säädöksistä johtuvien velvoitteiden täyttäminen.

11 artikla: Toimivaltuuskat

1. Kun tässä perustuslaissa annetaan unionille yksinomainen toimivalta tietyllä alalla, ainoastaan unioni voi antaa lainsäädäntöä ja oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä, kun taas jäsenvaltiot voivat tehdä näin ainoastaan unionin valtuuttamina tai unionin antamien säädösten täytäntöön panemiseksi.

2. Kun tässä perustuslaissa annetaan unionille jäsenvaltioiden kanssa jaettu toimivalta tietyllä alalla, unionilla ja jäsenvaltioilla on valta antaa lainsäädäntöä ja oikeudellisesti velvoittavia säädöksiä kyseisellä alalla. Jäsenvaltiot käyttävät toimivaltaansa siltä osin kuin unioni ei käytä omaansa tai on päättänyt lakata käyttämästä sitä.
3. Unionilla on toimivalta edistää ja toteuttaa jäsenvaltioiden talous- ja työllisyyspolitiikkojen yhteensovittamista.
4. Unionilla on toimivalta määritellä ja toteuttaa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, johon kuuluu myös yhteisen puolustuspolitiikan asteittainen määrittely.
5. Tietyillä aloilla ja tässä perustuslaissa määrättyin edellytyksin unionilla on toimivaltaa toteuttaa jäsenvaltioiden toimintaa tukevia, yhteensovitettavia tai täydentäviä toimia, mutta se ei korvaa niiden toimivaltaa näillä aloilla.
6. Unionin toimivallan laajuus ja sen käyttöä koskevat säännöt määritetään III osan kutakin alaa koskevissa erityismääräyksissä.

12 artikla: Yksinomainen toimivalta

1. Unionilla on yksinomainen toimivalta vahvistaa tarpeelliset kilpailusäännöt sisämarkkinoiden toimintaa sekä seuraavia aloja varten:
  - euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden rahapolitiikka
  - yhteinen kauppapolitiikka
  - tulliliitto
  - meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen yhteisen kalastuspolitiikan yhteydessä.

2. Unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus, kun sopimuksen tekemisestä säädetään unionin säädöksessä tai kun se on välttämätöntä, jotta unioni voi käyttää sisäistä toimivaltaansa, tai kun se vaikuttaa unionin sisäiseen säädökseen.

13 artikla: Jaettu toimivalta

1. Unionilla ja jäsenvaltioilla on jaettu toimivalta, kun unionille annetaan perustuslaissa toimivaltaa, joka ei koske 12 ja 16 artiklassa mainittuja aloja.
2. Unionin ja jäsenvaltioiden jaettua toimivaltaa sovelletaan pääasiassa seuraaviin aloihin:
  - sisämarkkinat
  - vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue
  - maatalous ja kalastus, meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä lukuun ottamatta
  - liikenne ja Euroopan laajuiset verkot
  - energia
  - sosiaalipolitiikka III osassa määriteltyjen näkökohtien osalta
  - taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus
  - ympäristö
  - kuluttajansuoja, ja
  - yhteiset kansanterveysalan turvallisuuskysymykset.
3. Tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja avaruuden aloilla unionilla on toimivalta toteuttaa toimia, erityisesti määritellä ja panna täytäntöön ohjelmia, ilman että tämän toimivallan käyttäminen voisi estää jäsenvaltioita käyttämästä omaa toimivaltaansa.

4. Kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun aloilla unionilla on toimivalta ryhtyä toimiin ja harjoittaa yhteistä politiikkaa, ilman että tämän toimivallan käyttäminen voisi estää jäsenvaltioita käyttämästä omaa toimivaltaansa.

14 artikla: Talous- ja työllisyyspolitiikkojen yhteensovittaminen

1. Unioni hyväksyy toimenpiteitä, joilla varmistetaan jäsenvaltioiden talouspolitiikan yhteensovittaminen, erityisesti vahvistamalla kyseisen politiikan yleislinjat. Jäsenvaltiot yhteensovittavat talouspolitiikkansa unionissa.
2. Euron käyttöön ottaneisiin jäsenvaltioihin sovelletaan erityissääntöjä.
3. Unioni hyväksyy toimenpiteitä, joilla varmistetaan jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan yhteensovittaminen, erityisesti vahvistamalla kyseisen politiikan suuntaviivat.
4. Unioni voi tehdä aloitteita, joilla varmistetaan jäsenvaltioiden sosiaalipolitiikan yhteensovittaminen.

15 artikla: Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka

1. Unionin toimivalta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla käsittää kaikki ulkopolitiikan alat ja kaikki unionin turvallisuuteen liittyvät kysymykset, muun muassa asteittain määriteltävän yhteisen puolustuspolitiikan, joka voi johtaa yhteiseen puolustukseen.
2. Jäsenvaltiot tukevat aktiivisesti ja varauksetta unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa uskollisuuden ja keskinäisen yhteisvastuun hengessä ja unionin tällä alalla antamia säädöksiä noudattaen. Ne pidättyvät kaikista toimista, jotka ovat unionin etujen vastaisia tai saattavat heikentää sen tehokkuutta.

16 artikla: Alat, joilla voidaan toteuttaa tuki-, yhteensovitus- tai täydennystoimia

1. Unioni voi toteuttaa tukitoimia, yhteensovitustoimia tai täydennystoimia.
2. Alat, joilla voidaan toteuttaa tukitoimia, yhteensovitustoimia ja täydennystoimia Euroopan tasolla, ovat seuraavat:
  - teollisuus
  - ihmisten terveyden suojeleminen ja parantaminen
  - koulutus, ammatillinen koulutus, nuorisotyö ja urheilu
  - kulttuuri
  - pelastuspalvelu.
3. Oikeudellisesti velvoittaviin säädöksiin, jotka unioni antaa edellä mainittuja aloja koskevien III osan erityismääräysten perusteella, ei voi kuulua jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamista.

17 artikla: Joustolauseke

1. Jos tässä perustuslaissa asetetun tavoitteen saavuttamiseksi jokin unionin toimi osoittautuu tarpeelliseksi III osassa määritellyillä politiikan aloilla eikä tässä perustuslaissa ole määräyksiä tähän tarvittavista valtuuksista, ministerineuvosto toteuttaa aiheelliset toimenpiteet yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.
2. Komissio tiedottaa tähän artiklaan perustuvista ehdotuksista jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille edellä 9 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun toissijaisuusperiaatteen valvontaa koskevan menettelyn yhteydessä.
3. Tämän artiklan perusteella annettuihin säännöksiin ei voi kuulua jäsenvaltioiden lakien ja asetusten yhdenmukaistamista niissä tapauksissa, joissa se ei tämän perustuslain mukaan ole mahdollista.

IV OSASTO: UNIONIN TOIMIELIMET

I luku – Toimielinjärjestelmä

18 artikla: Unionin toimielimet

1. Unionilla on yhteinen toimielinjärjestelmä, jolla pyritään

- ajamaan unionin tavoitteita
- puolustamaan sen arvoja
- palvelemaan unionin, sen kansalaisten ja sen jäsenvaltioiden etuja

sekä varmistamaan niiden politiikkojen ja toimien johdonmukaisuus, tehokkuus ja jatkuvuus, joita unioni toteuttaa saavuttaakseen tavoitteensa.

2. Tähän toimielinjärjestelmään kuuluvat:

Euroopan parlamentti,
Eurooppa-neuvosto,
ministerineuvosto,
Euroopan komissio,
unionin tuomioistuin.

3. Kukin toimielin toimii sille tässä perustuslaissa annettujen toimivaltuuksien rajoissa siinä määrättyjen menettelyjen ja edellytysten mukaisesti. Toimielimet tekevät keskenään vilpittömästi yhteistyötä.

19 artikla: Euroopan parlamentti

1. Euroopan parlamentti toimii yhdessä ministerineuvoston kanssa lainsäätäjänä ja budjettivallan käyttäjänä sekä huolehtii poliittisesta valvonnasta ja toimii neuvonantajana tässä perustuslaissa määrättyin edellytyksin. Se valitsee Euroopan komission puheenjohtajan.

2. Euroopan kansalaiset valitsevat Euroopan parlamentin välittömällä, yleisillä, vapailla ja salaisilla vaaleilla viiden vuoden pituiseksi toimikaudeksi. Euroopan parlamentin jäsenten määrä on enintään 736. Euroopan kansalaisten edustus on alenevasti suhteellinen siten, että vähimmäismääräksi vahvistetaan neljä Euroopan parlamentin jäsentä jäsenvaltiota kohden.

Hyvissä ajoin ennen Euroopan parlamentin vaaleja vuonna 2009 ja tarvittaessa vastaistenkin vaalien edellä Eurooppa-neuvosto tekee yksimielisesti Euroopan parlamentin ehdotuksen perusteella ja sen hyväksynnän saatuaan eurooppapäätöksen Euroopan parlamentin kokoonpanosta edellä mainittuja periaatteita noudattaen.

3. Euroopan parlamentti valitsee jäsentensä keskuudesta puhemiehen ja puhemiehistön.

20 artikla: Eurooppa-neuvosto

1. Eurooppa-neuvosto antaa unionille sen kehittämiseksi tarvittavat virikkeet ja määrittelee sen yleiset poliittiset suuntaviivat ja painopisteet. Se ei toimi lainsäätäjänä.
2. Eurooppa-neuvostoon kuuluvat jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet sekä Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja komission puheenjohtaja. Unionin ulkoasiainministeri osallistuu Eurooppa-neuvoston työskentelyyn.
3. Eurooppa-neuvosto kokoontuu puheenjohtajansa koollekutsumana kullakin vuosineljänneksellä. Mikäli käsiteltävät asiat sitä edellyttävät, Eurooppa-neuvoston jäsenet voivat päättää, että heitä avustaa ministeri, ja komission puheenjohtaja, että häntä avustaa eurooppakomissaari. Puheenjohtaja kutsuu koolle Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen, jos tilanne sitä vaatii.
4. Eurooppa-neuvosto tekee ratkaisunsa konsensus-periaatteella, jollei tässä perustuslaissa toisin määrätä.

21 artikla: Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja

1. Eurooppa-neuvosto valitsee puheenjohtajansa määräenemmistöllä kaksi ja puoli vuotta kestäväksi kaudeksi, joka voidaan uusida kerran. Jos hän on estynyt tai syyllistynyt vakavaan rikkomukseen, Eurooppa-neuvosto voi keskeyttää hänen toimikautensa samaa menettelyä noudattaen.
2. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja
  - toimii Eurooppa-neuvoston kokouksissa puheenjohtajana ja työskentelyn innoittajana,
  - huolehtii yhteistyössä komission puheenjohtajan kanssa ja yleisten asioiden neuvoston työskentelyn perusteella Eurooppa-neuvoston kokousten valmistelusta ja jatkuvuudesta,
  - pyrkii edistämään yhteenkuuluvuutta ja konsensusta Eurooppa-neuvostossa,
  - esittää Euroopan parlamentille selvityksen kunkin Eurooppa-neuvoston kokouksen jälkeen.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja huolehtii omalla tasollaan ja tässä ominaisuudessa unionin ulkoisesta edustuksesta yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevissa asioissa, tämän kuitenkin rajoittamatta unionin ulkoasiainministerin toimivaltaa.

3. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ei voi hoitaa kansallista tehtävää.

22 artikla: Ministerineuvosto

1. Ministerineuvosto toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa lainsäätäjänä ja budjettivallan käyttäjänä sekä määrittelee ja sovittaa yhteen unionin politiikkaa tässä perustuslaissa määrätyin edellytyksin.
2. Ministerineuvosto koostuu jäsenvaltioiden nimeämistä ministeritason edustajista, joita on yksi kustakin jäsenvaltiosta kutakin ministerineuvoston kokoonpanoa kohti. Ainoastaan tällä edustajalla on edustamaansa jäsenvaltiota sitovat valtuudet ja äänioikeus.
3. Ministerineuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä, jollei tässä perustuslaissa toisin määrätä.

23 artikla: Ministerineuvoston kokoonpanot

1. Lakiasäättävä ja yleisten asioiden neuvosto huolehtii ministerineuvoston työskentelyn johdonmukaisuudesta.

Kun ministerineuvosto toimii yleisten asioiden neuvostona, se valmistelee Eurooppa-neuvoston kokoukset ja toteuttaa kokouksista aiheutuvat jatkotoimet ollen yhteydessä komissioon.

Toimiessaan lainsäätäjänä ministerineuvosto käsittelee eurooppalait ja -puitelait ja tekee niistä ratkaisunsa yhdessä Euroopan parlamentin kanssa tämän perustuslain määräysten mukaisesti. Ministerineuvoston toimiessa lainsäätäjänä kutakin jäsenvaltiota edustaa yksi tai kaksi muuta ministeritason edustajaa, joiden toimivalta vastaa ministerineuvostossa käsiteltäviä asioita.

2. Ulkoasiainneuvosto valmistelee unionin ulkopoliittikan Eurooppa-neuvoston määrittelemien strategisten linjausten mukaisesti ja huolehtii unionin toiminnan johdonmukaisuudesta. Ulkoasiainneuvoston puheenjohtajana toimii unionin ulkoasiainministeri.
3. Eurooppa-neuvosto tekee eurooppapäätöksen, jolla vahvistetaan muut kokoonpanot, joissa ministerineuvosto voi kokoontua.
4. Ministerineuvoston eri kokoonpanojen puheenjohtajina, ulkoasiainneuvostoa lukuun ottamatta, toimivat ministerineuvostossa olevat jäsenvaltioiden edustajat tasapuolisen vuorottelun järjestelmän mukaisesti vähintään vuoden ajan. Eurooppa-neuvosto tekee eurooppapäätöksen, jolla vahvistetaan tällaista vuorottelua koskevat säännöt, ottaen huomioon Euroopan poliittisen ja maantieteellisen tasapainon ja jäsenvaltioiden monimuotoisuuden.

24 artikla: Määräenemmistö

1. Kun Eurooppa-neuvosto tai ministerineuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä, määräenemmistöllä tarkoitetaan jäsenvaltioiden enemmistöä ja vähintään kolmea viidesosaa unionin väestöstä.
2. Kun tässä perustuslaissa ei edellytetä Eurooppa-neuvoston tai ministerineuvoston tekevän ratkaisuaan komission ehdotuksesta tai kun Eurooppa-neuvosto tai ministerineuvosto ei tee ratkaisuaan unionin ulkoasiainministerin aloitteesta, vaaditulla määräenemmistöllä tarkoitetaan kahta kolmasosaa jäsenvaltioista ja vähintään kolmea viidesosaa unionin väestöstä.
3. Edellä olevat 1 ja 2 kohdan määräykset tulevat voimaan 1 päivänä marraskuuta 2009 Euroopan parlamentin vaalien jälkeen 19 artiklan määräysten mukaisesti.
4. Kun perustuslain III osassa määrätään, että eurooppalait ja -puitelait antaa ministerineuvosto erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen, Eurooppa-neuvosto voi omasta aloitteestaan yksimielisesti vähintään kuuden kuukauden pituisen harkinta-ajan jälkeen tehdä eurooppapäätöksen siitä, että tällaiset lait tai puitelait voidaan hyväksyä tavanomaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Eurooppa-neuvosto tekee ratkaisunsa Euroopan parlamenttia kuultuaan ja kansallisille parlamenteille asiasta ilmoitettuaan.

Kun perustuslain III osassa määrätään, että ministerineuvosto tekee ratkaisunsa tietyllä alalla yksimielisesti, Eurooppa-neuvosto voi omasta aloitteestaan yksimielisesti tehdä eurooppapäätöksen siitä, että ministerineuvosto voi tehdä ratkaisunsa määränemmistöllä kyseisellä alalla. Eurooppa-neuvoston tämän alakohdan perusteella tekemät aloitteet toimitetaan kansallisille parlamenteille vähintään neljä kuukautta ennen päätöksen tekemistä.

5. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja komission puheenjohtaja eivät osallistu Eurooppa-neuvoston äänestyksiin.

25 artikla: Euroopan komissio

1. Euroopan komissio edistää Euroopan yleistä etua ja tekee sitä koskevia aloitteita. Se valvoo tämän perustuslain määräysten sekä toimielinten sen nojalla hyväksymien toimenpiteiden soveltamista. Se valvoo unionin oikeuden soveltamista tuomioistuimen valvonnassa. Se toteuttaa talousarvion ja hallinnoi ohjelmat. Komissio hoitaa koordinointi-, täytäntöönpano- ja hallinnointitehtäviä tässä perustuslaissa määrätyn edellytyksin. Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä muita perustuslaissa määrättyjä tapauksia lukuun ottamatta se huolehtii unionin ulkoisesta edustuksesta. Se tekee aloitteet unionin vuotuisten ja monivuotisten ohjelmien laatimiseksi pyrkien siihen, että toimielimet pääsevät yhteisymmärrykseen.
2. Unionin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä säädös voidaan antaa ainoastaan komission ehdotuksesta, ellei tässä perustuslaissa toisin määrätä. Muut säädökset annetaan komission ehdotuksesta silloin kun tässä perustuslaissa niin määrätään.